

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 7/06-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť Ing. S. K., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91 porušil základné právo Ing. S. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietahov.

3. Ing. S. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiat'tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. S. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisíc tristodva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. D. Š., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 11. januára 2006 č. k. I. ÚS 7/06-13 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. S. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91.

Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 15. mája 1991 podala na okresnom súde návrh na vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) proti odporcovi D. K., bytom Z. (ďalej len „odporca“). Konanie vo veci prebieha už vyše 14 rokov a „k dnešnému dňu nie je ešte právoplatne ukončené“. Predmetom sporu sú finančné hodnoty a nehnuteľnosť.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „*má právo, aby sa jej vec v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prerokovala verejne bez zbytočných priet'ahov*“.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom:

„Okresnému súdu vo Zvolene sa v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie 500.000,- Sk, ktoré mu je Okresný súd vo Zvolene povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd vo Zvolene je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľky v sume 5.302,- Sk na účet jej právnej zástupkyne JUDr. D. Š., B., (...) do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka JUDr. Z. B. listom sp. zn. Spr. 37/06 z 1. februára 2005 a právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 20. februára 2006.

Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol:

„(...) V konaní 12 C 166/91 vznikli prieťahy, ktoré boli čiastočne spôsobené aj tým, že Okresný súd vo Zvolene nebol dlhodobo dostatočne personálne obsadený, mal vysoký nápad vecí. V dôsledku toho nebolo možné s existujúcim stavom sudcov vykonať také opatrenia, aby sa vo veciach konalo bez prieťahov. Okrem toho podľa správy polície v spise sa navrhovateľka od marca 2003 zdržiavala v cudzine, v dôsledku čoho vznikali závary pri doručovaní písomností.

Na dĺžku konania mali vplyv aj ďalšie skutočnosti:

- výsluchy svedkov dožiadanými súdmi;*
- spis bol na Krajskom súde v B. Bystrici v dôsledku odvolania účastníkov proti rozsudku 2x vznesenej námietke zaujatosti voči sudcovi, 2x v dôsledku odvolania proti uloženiu povinnosti zložiť zálohu na znalecké dokazovanie;*
- uskutočnili sa výsluchy svedkov dožiadanými súdmi v Bratislave, Banskej Bystrici, Liptovskom Mikuláši;*
- bolo nariadených 5 znaleckých dokazovaní a 3 kontrolné znalecké dokazovania;*
- na 9 pojednávaniach sa navrhovateľka nedostavila;*

- sudca vo veci 2x rozhodol, 2x mu vec zrušil Krajský súd v Banskej Bystrici;
- v konaní bol vykonaný rad ďalších úkonov potrebných pre rozhodnutie vo veci.

Súhlasíme s tým, aby podľa § 30 ods. 2 Zák. Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku z 20. februára 2006 k vyjadreniu okresného súdu uviedla: „(...) aj napriek skutočnosti, že Okresný súd vo Zvolene nebol dostatočne personálne obsadený, je veľmi ťažké pre sťažovateľku sa zmieriť so skutočnosťou, že konanie v jej veci prebieha 14 rokov, toto obdobie je veľmi dlhé a samotná skutočnosť, že konanie nie je k dnešnému dňu právoplatne ukončené spôsobuje sťažovateľke už niekoľko rokov pocit neistoty. Navrhovateľka sa zdržiava v cudzine z uvedeného dôvodu udelila plnomocenstvo advokátovi, aby bolo možné jej vec riešiť, v cudzine sa zdržiava od roku 2003, avšak nedá mi poukázať na skutočnosť, že od roku 1991 do roku 2003 sa zdržiavala na území Slovenskej republiky a obdobie 12 rokov bolo dosť dlhé na to, aby jej vec bola súdom prejednaná a právoplatne ukončená.

Súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 zák. Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Ústavný súd preto posudzoval označené konanie okresného súdu (najmä pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníka konania a spôsob, akým v konaní postupoval okresný súd) v období po 15. februári 1993. V rámci posúdenia základnej otázky - či sa vec sťažovateľky prerokovala na okresnom súde bez zbytočných prieťahov – či ústavný súd vychádzajúc zo svojej judikatúry (I. ÚS 157/02, IV. ÚS 148/03, III. ÚS 49/04) prihliadal aj na deň začatia konania, teda na celkovú dobu napadnutého konania.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 166/91:

Priebeh konania do 15. februára 1993:

- 15. máj 1991 – sťažovateľka predložila Okresnému súdu Banská Bystrica návrh na vyporiadanie BSM proti odporcovi. Z dôvodu miestnej nepríslušnosti bola vec odstúpená okresnému súdu;
- 11. jún 1991 – spis postúpený okresnému súdu;
- 28. jún 1991 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 11. júl 1991;
- 11. júl 1991 – pojednávanie bolo za účelom poskytnutia sudcovskej lehoty na mimosúdne ukončenie sporu odročené;
- 24. júl 1991 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. september 1991;
- 5. september 1991 – pojednávanie, na ktorom boli vypočutí účastníci konania, bolo odročené za účelom pripojenia spisu okresného súdu sp. zn. Nc 993/81;
- 6. september 1991 – okresný súd vyzval vtedajšiu S. (ďalej len „slovenská sporiteľňa“) na oznámenie výšky vkladu syna účastníkov L. K.;
- 15. október 1991 – okresnému súdu bola predložená odpoveď slovenskej sporiteľne;

- 27. november 1991 – okresný súd vyzval účastníkov konania na predloženie adresy a mien svedkov;
- 6. december 1991 – okresnému súdu bola predložená odpoveď odporcu;
- 10. január 1992 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. január 1992;
- 22. január 1992 – okresnému súdu bolo predložené splnomocnenie právneho zástupcu sťažovateľky;
- 23. január 1992 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkov odročené na neurčito za účelom vypočutia svedkov dožiadanými súdmi;
- 27. január 1992 – okresný súd vyzval Okresný súd Banská Bystrica a Obvodný súd B. 2 na vypočutie svedkov;
- 26. február 1992 – Okresný súd Banská Bystrica predložil okresnému súdu zápisnicu o výsluchu svedkov;
- 20. marec 1992 – pojednávanie bolo pre neúčast' účastníkov konania odročené na 10. apríl 1992;
- 27. marec 1992 – Obvodný súd Bratislava II predložil okresnému súdu zápisnicu o vypočutí svedka;
- 10. apríl 1992 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania;
- 13. apríl 1992 – okresný súd vyzval účastníkov konania na zaplatenie preddavku trov znaleckého dokazovania;
- 24. apríl 1992 a 15. máj 1992 – boli urobené záznamy o zložení preddavku trov znaleckého dokazovania;
- 26. jún 1992 – okresný súd nariadil znalecké dokazovanie ohľadne osobného motorového vozidla;
- 9. júl 1992 – okresný súd vyzval sťažovateľku na oznámenie adresy a súpisného čísla garážového boxu;
- 20. júl 1992 – okresnému súdu bola doručená odpoveď sťažovateľky;
- 10. august 1992 – okresný súd nariadil znalecké dokazovanie ohľadne garážového boxu a nábytku účastníkov konania;
- 18. august 1992 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok o stanovení ceny osobného motorového vozidla;

- 23. august 1992 - okresnému súdu bol predložený znalecký posudok týkajúci sa garážového boxu;
- 28. september 1992 – okresný súd urgoval u znalca predloženie znaleckého posudku na určenie hodnoty nábytku;
- 20. október 1992 – znalec oznámil okresnému súdu, že znalecký posudok nevypracoval z pracovných a zdravotných dôvodov;
- 27. október 1992 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok na určenie hodnoty nábytku;
- 10. november 1992 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok znalca z odboru tovaroznalectvo - účtovníctvo;
- 20. november 1992 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 3. december 1992;
- 3. december 1992 – pojednávanie, na ktorom boli vypočutí účastníci konania k predloženým znaleckým posudkom, bolo odročené na neurčito za účelom predvolania znalcov;
- 28. december 1992 – okresný súd nariadil pojednávanie na 14. január 1993 a predvolal účastníkov a znalcov na pojednávanie;
- 14. január 1993 – pojednávanie (za neprítomnosti sťažovateľky), na ktorom boli vypočutí znalci, bolo odročené na 5. február 1993;
- 5. február 1993 – pojednávanie (za neprítomnosti ospravedlnenej sťažovateľky), na ktorom odporca požiadal o kontrolné znalecké dokazovanie, bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania;

Priebeh konania od 15. februára 1993:

- 15. február 1993 – okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie preddavku na trovy kontrolného znaleckého dokazovania;
- 23. február 1993 – v zmysle záznamu odporca zložil preddavok na trovy kontrolného znaleckého dokazovania;
- 16. marec 1993 – okresný súd uznesením nariadil kontrolné znalecké dokazovanie ohľadne osobného motorového vozidla;
- 10. máj 1993 – okresnému súdu bol predložený kontrolný znalecký posudok;
- 18. máj 1993 – okresný súd doručoval znalecký posudok účastníkom konania;

- 17. jún 1993 – okresný súd vyzval odporcu, aby oznámil, či má návrhy na doplnenie dokazovania;
- 22. jún 1993 – okresnému súdu bola doručená odpoveď odporcu;
- 7. júl 1993 – okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie preddavku na trovy kontrolného znaleckého posudku na ohodnotenie nehnuteľností;
- 5. august 1993 – záznam o zložení požadovaného preddavku;
- 15. október 1993 – odporca oznámil okresnému súdu, že garáž nie je predmetom sporu;
- 1. november 1993 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok týkajúci sa nehnuteľností;
- 21. september 1994 – okresný súd vyzval odporcu aby oznámil, či má návrhy na dokazovanie, a vyzval Správu katastra Z. (ďalej len „správa katastra“) na oznámenie údajov vo veci vlastníctva garáže a pozemku;
- 3. október 1994 – odporca predložil okresnému súdu oznámenie o vkladnej knižke v slovenskej sporiteľni;
- 10. október 1994 – správa katastra predložila okresnému súdu ním požadovaný list vlastníctva;
- 18. október 1994 – okresný súd vyzval sťažovateľku na oznámenie údajov súvisiacich so sporom;
- 26. október 1994 – sťažovateľka predložila okresnému súdu ním požadované údaje;
- 31. október 1994 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok na určenie hodnoty kobercov;
- 1. december 1994 – okresný súd vyzval odporcu na oznámenie údajov o vkladnej knižke;
- 5. december 1994 – odporca oznámil okresnému súdu, že nevie predložiť presné údaje o vkladnej knižke;
- 1. február 1995 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že vkladná knižka na meno L. K. bola umorená 21. júna 1989;
- 3. február 1995 – okresný súd vyzval slovenskú sporiteľňu o oznámenie skutočností týkajúcich sa umorovacieho konania predmetnej vkladnej knižky;
- 9. február 1995 – slovenská sporiteľňa predložila okresnému súdu odpoveď na jeho výzvu;
- 20. marec 1995 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 10. apríl 1995;

- 10. apríl 1995 – na pojednávaní za neprítomnosti sťažovateľky a jej právneho zástupcu okresný súd po vypočutí odporcu rozhodol rozsudkom;
- 18. máj 1995 – odporca podal okresnému súdu odvolanie proti predmetnému rozsudku;
- 19. máj 1995 – okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie;
- 23. máj 1995 – okresnému súdu bolo predložené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku z 10. apríla 1995 a 24. mája 1995 doručila okresnému súdu doplnenie predmetného odvolania;
- 29. máj 1995 – okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie;
- 1. jún 1995 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za podané odvolanie;
- 15. jún 1995 – odporca zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie;
- 16. jún 1995 – Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) bol predložený spis s odvolaním účastníkov konania proti rozsudku okresného súdu z 10. apríla 1995;
- 2. august 1995 – krajský súd uznesením sp. zn. 10 Co 2644/95 zrušil rozsudok okresného súdu z 10. apríla 1995 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie;
- 4. október 1995 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- november 1995 – okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania;
- 15. marec 1996 – okresný súd vyzval K. Z. (ďalej len „bývalý zamestnávateľ odporcu“) na oznámenie údajov o vykonaných zrážkach zo mzdy z titulu prémiového sporenia mladých;
- 26. marec 1996 – bývalý zamestnávateľ odporcu predložil okresnému súdu ním požadované údaje;
- 19. apríl 1996 – pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu vznesenia námietky predpojatosti predsedu senátu sťažovateľkou;
- 8. máj 1996 – predseda senátu okresného súdu predložil vyjadrenie k vznesenej námietke;
- 14. máj 1996 – krajský súd uznesením sp. zn. 17 Nc 378/96 rozhodol, že predseda senátu okresného súdu nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci;
- 14. jún 1996 – okresnému súdu bol vrátený spis z krajského súdu;
- 25. jún 1996 – okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania;
- 11. november 1996 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. december 1996;

- 5. december 1996 – pojednávanie (za neúčasti sťažovateľky), na ktorom bol vypočutý odporca, bolo odročené na neurčito za účelom výsluchu svedkov dožiadanými súdmi a vyziadania si ďalších listinných dôkazov z peňažného ústavu;
- 23. január 1997 – okresný súd dožiadal Okresný súd Banská Bystrica o výsluch svedkov;
- 24. január 1997 – okresný súd požiadal Mestský úrad L. (ďalej len „mestský úrad“) o oznámenie adresy navrhovaných svedkov;
- 3. február 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď mestského úradu;
- 13. február 1997 – okresný súd dožiadal Okresný súd Liptovský Mikuláš o vypočutie svedkov;
- 24. február 1997 – Okresný súd Banská Bystrica predložil okresnému súdu zápisnice o vypočutí svedkov;
- 20. marec 1997 – Okresný súd Liptovský Mikuláš predložil okresnému súdu zápisnice o vypočutí svedkov;
- 24. marec 1997 – okresný súd vyzval odporcu na oznámenie doby, kedy pracoval u bývalého zamestnávateľa, a oznámenie doby prémievého sporenia mladých;
- 2. apríl 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď odporcu;
- 11. apríl 1997 – okresný súd vyzval bývalého zamestnávateľa odporcu na oznámenie doby prémievého sporenia mladých odporcom;
- 21. apríl 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď bývalého zamestnávateľa odporcu;
- 23. máj 1997 – okresný súd dožiadal Okresný súd Banská Bystrica o vypočutie sťažovateľky;
- 9. júl 1997 – Okresný súd Banská Bystrica predložil okresnému súdu zápisnicu o vypočutí sťažovateľky;
- 11. júl 1997 – sťažovateľka predložila okresnému súdu návrh na spôsob vyporiadania BSM;
- 26. august 1997 – okresný súd požiadal slovenskú sporiteľňu o podanie údajov týkajúcich sa prémievého sporenia odporcu;
- 19. september 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď slovenskej sporiteľne;
- 25. september 1997 – okresný súd vyzval sťažovateľku a odporcu na podanie údajov o prémievom sporení odporcu;

- 30. september 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď odporcu;
- 3. október 1997 – okresnému súdu bola predložená odpoveď sťažovateľky;
- 21. november 1997 – okresný súd opätovne vyzval sťažovateľku na oznámenie údajov o predmetnom prémiovom sporení;
- 26. november 1997 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že nevie poskytnúť údaje o predmetnom prémiovom sporení;
- 12. február 1998 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. marec 1998;
- 23. marec 1998 – pojednávanie, na ktorom bola prednesená záverečná reč účastníkov, bolo odročené na 25. marec 1998 za účelom vyhlásenia rozsudku;
- 25. marec 1998 – na pojednávaní okresný súd rozhodol rozsudkom;
- 22. apríl 1998 – okresný súd doručoval rozsudok z 25. marca 1998 účastníkom konania;
- 4. máj 1998 – sťažovateľka podala odvolanie proti predmetnému rozsudku;
- 1. jún 1998 – spis bol predložený krajskému súdu;
- 9. november 1998 – krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 1282/98 zrušil rozsudok okresného súdu z 25. marca 1998 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie;
- 9. február 1999 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 4. marec 1999 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 29. marec 1999;
- 29. marec 1999 – pojednávanie, na ktorom boli vypočutí účastníci konania, bolo odročené na 22. apríl 1999 za účelom doplnenia dokazovania;
- 7. apríl 1999 – okresný súd vyzval slovenskú sporiteľňu na oznámenie zoznamu vecí, ktoré účastníci zakúpili z mladomanželskej pôžičky;
- 20. apríl 1999 – okresnému súdu bola doručená odpoveď slovenskej sporiteľne;
- 22. apríl 1999 – pojednávanie, na ktorom boli opätovne vypočutí účastníci konania, bolo odročené na 17. máj 1999 za účelom predvolania a vypočutia svedkov;
- 29. apríl 1999 – uskutočnila sa výpoveď odporcu;
- 17. máj 1999 – pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia (za ospravedlnenej neúčasti sťažovateľky), bolo odročené na 17. jún 1999 za účelom opätovného predvolania sťažovateľky;
- 17. jún 1999 – pojednávanie, na ktorom bola vypočutá sťažovateľka, bolo odročené na 22. júl 1999 za účelom doplnenia dokazovania a vypočutia svedkov;

- 21. jún 1999 – okresný súd vyzval slovenskú sporiteľňu na zaslanie výpisov o pohybe výberov a vkladov na spornej vkladnej knižke;
- 14. júl 1999 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 22. júl 1999;
- 22. júl 1999 – pojednávanie bolo pre neúčasť sťažovateľky a jej právneho zástupcu odročené na neurčito;
- 29. júl 1999 – okresný súd vyzval slovenskú sporiteľňu na zaslanie výpisu celkového pohybu na spornej vkladnej knižke;
- 26. august 1999 – okresnému súdu bola predložená odpoveď slovenskej sporiteľne;
- 15. august 2000 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o nariadenie pojednávania;
- 6. december 2000 – bol uskutočnený záznam o sťažnosti sťažovateľky na prieťahy v konaní a vznesenej námietke predpojatosti zákonného sudcu;
- 25. apríl 2001 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 4. jún 2001 a vyzval sťažovateľku na oznámenie, či trvá na námietke predpojatosti zákonného sudcu;
- 10. máj 2001 – okresný súd urgoval sťažovateľku ohľadne odpovede na jeho výzvu;
- 16. máj 2001 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že trvá na námietke predpojatosti zákonného sudcu;
- 21. máj 2001 – okresný súd oznámil účastníkom konania, že z dôvodu námietky sťažovateľky o predpojatosti zákonného sudcu zrušil termín pojednávania nariadeného na 4. jún 2001;
- 21. máj 2001 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie sťažovateľky, že trvá na pojednávaní nariadenom na 4. jún 2001;
- 18. október 2001 – pojednávanie, na ktorom sťažovateľka odvolala námietku predpojatosti zákonného sudcu, bolo po vypočutí účastníkov konania odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania;
- 22. október 2001 – okresný súd dožiadal Okresný súd Banská Bystrica o vypočutie svedkyne (matky sťažovateľky);
- 12. november 2001 – okresný súd urgoval podanie správy Okresnému súdu Banská Bystrica;
- 19. november 2001 – okresnému súdu bola predložená zápisnica z Okresného súdu Banská Bystrica;

- 21. november 2001 – okresný súd uznesením uložil sťažovateľke povinnosť uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania;
- 17. december 2001 – sťažovateľka sa odvolala proti predmetnému uzneseniu okresného súdu;
- 10. január 2002 – okresný súd predložil spis s odvolaním krajskému súdu;
- 31. január 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 83/02 zrušil uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2001 a vec mu vrátil na ďalšie konanie;
- 26. február 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 27. február 2002 – okresný súd vyzval účastníkov konania na predloženie potvrdenia o ich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch;
- 8. marec 2002 – okresnému súdu bolo predložené potvrdenie odporcu;
- 11. marec 2002 – okresnému súdu bolo predložené potvrdenie sťažovateľky;
- 12. marec 2002 – okresný súd uznesením rozhodol o oslobodení sťažovateľky od platenia súdneho poplatku;
- 3. apríl 2002 – okresný súd uznesením uložil odporcovi povinnosť zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie;
- 23. apríl 2002 – odporca sa odvolal proti predmetnému uzneseniu okresného súdu;
- 2. máj 2002 – okresný súd vyzval V. Z. (ďalej len „zamestnávateľ odporcu“) na zaslanie správy o jeho zárobku;
- 13. máj 2002 – okresnému súdu bola predložená správa zamestnávateľa odporcu;
- 20. máj 2002 – krajskému súdu bol predložený spis na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2002;
- 31. máj 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 1116/02 potvrdil uznesenie okresného súdu z 3. apríla 2002;
- 18. jún 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 31. júl 2003 - okresný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie na ocenenie garáže;
- 12. august 2003 – znalec oboznámil účastníkov konania s ohliadkou nehnuteľnosti;
- 3. september 2003 – okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru B. (ďalej len „obvodné oddelenie“) o doručenie zásielky sťažovateľke, pretože táto neprebrala zásielky doručované súdom 7. augusta 2003 a 19. augusta 2003;

- 25. september 2003 – okresný súd urgoval u obvodného oddelenia doručenie zásielky sťažovateľke;
- 23. október 2003 – obvodné oddelenie oznámilo okresnému súdu, že sťažovateľka je od septembra 2003 v Spolkovej republike Nemecko (ďalej len „SRN“);
- 5. november 2003 – okresný súd vyzval matku sťažovateľky na oznámenie predpokladaného návratu sťažovateľky zo SRN;
- 18. november 2003 – matka sťažovateľky oznámila okresnému súdu jej možný návrat v marci 2004;
- 19. február 2004 – okresný súd uznesením priznal odmeny znalcom;
- 20. apríl 2004 – okresný súd požiadal obvodné oddelenie o doručenie uznesenia z 19. februára 2004 sťažovateľke;
- 1. máj 2004 – okresnému súdu bol predložený znalecký posudok týkajúci sa spornej garáže;
- 20. máj 2004 – obvodné oddelenie oznámilo okresnému súdu nemožnosť doručenia zásielky sťažovateľke;
- 8. jún 2004 – okresný súd požiadal Mestský úrad B. a Register obyvateľov Slovenskej republiky B. o oznámenie trvalého alebo prechodného bydliska sťažovateľky; Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. o oznámenie, či sa sťažovateľka nachádza v evidencii nezamestnaných, a Sociálnu poisťovňu B., či sťažovateľka poberá podporu v nezamestnanosti;
- 14. jún 2003 až 6. júl 2004 – okresnému súdu boli predložené odpovede dožiadaných úradov;
- 11. august 2004 – okresný súd požiadal o doručenie zásielky rodinnému príslušníkovi sťažovateľky (M. K.);
- 24. august 2004 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie obvodného oddelenia o nemožnosti doručenia požadovanej zásielky;
- 26. august 2004 – okresný súd požiadal obvodné oddelenie o doručenie zásielky matke sťažovateľky;
- 17. september 2004 – obvodné oddelenie oznámilo okresnému súdu, že matka sťažovateľky odmietla prevziať zásielku;

- 21. september 2004 a 20. október 2004 – okresný súd uznesením priznal odmenu znalcovi za vypracovaný znalecký posudok;
- 27. október 2004 – okresný súd požiadal obvodné oddelenie a Mestskú políciu B. (ďalej len „mestská polícia“) o vykonanie šetrenia vo veci pobytu sťažovateľky;
- 9. november 2004 a 29. november 2004 – okresnému súdu boli doručené odpovede obvodného oddelenia a mestskej polície (nevedeli zistiť adresu sťažovateľky);
- 17. december 2004 – okresný súd vyzval sťažovateľku na oznámenie, či v jej neprítomnosti ju bude niekto v konaní zastupovať;
- 17. január 2005 – okresný súd vyzval matku sťažovateľky na oznámenie, či bola sťažovateľka počas vianočných sviatkov doma;
- 14. apríl 2005 – okresný súd požiadal obvodné oddelenie o doručenie zásielky sťažovateľke;
- 28. apríl 2005 – matka sťažovateľky oznámila okresnému súdu, že sťažovateľka nebola počas vianočných sviatkov doma a nevie, kde sa sťažovateľka nachádza;
- 10. máj 2005 – okresný súd uznesením ustanovil sťažovateľke v konaní opatrovníka;
- 18. júl 2005 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľky o zrušenie opatrovníka a zároveň bolo okresnému súdu predložené splnomocnenie na jej zastupovanie advokátkou JUDr. D. Š., B.;
- 21. júl 2005 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 8. september 2005;
- 8. september 2005 – pojednávanie, na ktorom bola vypočutá právna zástupkyňa sťažovateľky a odporca, bolo odročené na neurčito za účelom predloženia ďalších návrhov na dokazovanie;
- 28. september 2005 – sťažovateľka predložila okresnému súdu vyjadrenie k sporu;
- 22. december 2005 – okresný súd uznesením ustanovil znalca Ing. M. na vypracovanie znaleckého posudku;
- 13. marec 2006 – okresnému súdu bol predložený vypracovaný znalecký posudok;
- 14. marec 2006 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty spravidla dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (napr. I. ÚS 41/02).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 166/91 o návrhu sťažovateľky na vyporiadanie BSM došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o vyporiadaní BSM v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s ustálením skutkového stavu opakovaným znaleckým dokazovaním. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci, ale, ako to bude ďalej vyhodnotené, aj na vrub (postup) okresného súdu. Faktická zložitosť veci sa pritom odstupom času a čoraz výraznejšou dĺžkou konania stále viac zvýrazňuje.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd zistil skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľka značnou mierou prispela k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom, a ktoré musia byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k prietahom. Sťažovateľka sa nezúčastnila viacerých pojednávaní na okresnom súde aj ako ospravedlnená (napríklad 10. apríla 1995, 17. mája 1999, 22. júla 1999), ktoré boli z tohto dôvodu odročované, dvakrát namietala predpojatosť sudcov (námietku predpojatosti sudcu z 19. apríla 1996 krajský súd 14. mája 1996 zamietol a námietku zo 6. decembra 2000 sťažovateľka odvolala 18. októbra 2001 po vyše 10 mesiacoch), z dôvodu nenahlásenia odchodu do zahraničia jej okresný súd nemohol od 7. augusta 2003 do mája 2005 doručiť zásielky, t. j. v trvaní viac ako 21 mesiacov.

Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedla, že sťažovateľka „*sa zdržiava v cudzine z uvedeného dôvodu udelila plnomocenstvo advokátovi, aby bolo možné jej vec riešiť, v cudzine sa zdržiava od roku 2003 (...)*“.

Ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu zistil, že sťažovateľka sa v inkriminovanom období zdržiavala v cudzine minimálne od 7. augusta 2003, keď jej už nebolo možné doručiť zásielku na jej adresu, splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátkou JUDr. D. Š. však predložila okresnému súdu až 18. júla 2005, a tým tiež prispela k predĺženiu napadnutého konania a túto skutočnosť bolo treba zohľadniť pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a všetky okolnosti daného prípadu.

Vychádzajúc zo skutočností uvádzaných v sťažnosti, jej príloh a z vyjadrení účastníkov konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol vo veci nečinný:

- od 1. novembra 1993 (predloženie znaleckého posudku) do 21. septembra 1994 (výzva odporcovi na doplnenie dôkazov), t. j. viac ako 10 mesiacov;
- od 4. októbra 1995 (vrátenie spisu) do 15. marca 1996 (okresný súd vyzval bývalého zamestnávateľa odporcu na oznámenie údajov o vykonaných zrážkach zo mzdy), t. j. viac ako 5 mesiacov,
- od 14. júna 1996 (vrátenie spisu okresnému súdu) do 11. novembra 1996 (nariadenie pojednávania), t. j. takmer 5 mesiacov;
- od 22. júla 1999 (pojednávanie) do 25. apríla 2001 (nariadenie pojednávania), t. j. viac ako 21 mesiacov;
- od 18. júna 2002 (vrátenie spisu okresnému súdu) do 31. júla 2003 (nariadenie kontrolného znaleckého posudku), t. j. viac ako 13 mesiacov.

Celková doba nečinnosti okresného súdu ustálená ústavným súdom predstavuje obdobie v trvaní 54 mesiacov, t. j. viac ako 4,5 roka.

Ústavný súd poznamenáva, že v konaní nezohľadnil obdobie konania okresného súdu, počas ktorého bola sťažovateľka bez oznámenia adresy v zahraničí.

Obranu predsedníčky okresného súdu, podľa ktorej priet'ahy „*boli čiastočne spôsobené aj tým, že Okresný súd vo Zvolene nebol dlhodobo dostatočne personálne obsadený, mal vysoký nápad vecí. V dôsledku toho nebolo možné s existujúcim stavom sudcov vykonať také opatrenia, aby sa vo veciach konalo bez priet'ahov*“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne, ktoré vyplývajú z vyjadrenia predsedu okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä na celkovú neobyčajnú dĺžku doterajšieho konania, ale i podiel sťažovateľky na celkovej dĺžke konania, považuje za primerané vo výške 80 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia.

Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila a vyúčtovala trovy za právne zastúpenie v celkovej výške 5 302 Sk, a to za dva právne úkony uskutočnené v roku 2005.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovení z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Sťažovateľke patrí náhrada trov za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnému súdu) vykonané v roku 2005 vo výške 5 002 Sk a dvojnásobok režijného paušálu vo výške 300 Sk, t. j. spolu vo výške 5 302 Sk. Sťažovateľke tiež patrí náhrada za jeden úkon uskutočnený v roku 2006 (vyjadrenie z 20. februára 2006) vo výške 2 730 Sk a režijný paušál vo výške 164 Sk. Sťažovateľke teda celkovo prislúcha náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 8 196 Sk.

Keďže právna zástupkyňa sťažovateľky si vyúčtovala náhradu trov konania vo výške 5 302 Sk, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov v požadovanej výške, tak ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

-

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2006